

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2006-150-0217
Dok.: LBN42046

Besvarelse af spørgsmål nr. 272 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 19. januar 2006 fra HTS vedrørende HORESTA Natteliv, jf. REU alm. del - bilag 311.”

Svar:

1. I henvendelsen fra HTS er HORESTA Natteliv fremkommet med en række forslag, der efter HORESTA Nattelivs opfattelse vil kunne styrke sikkerheden for bl.a. dørmænd og andre ansatte i restaurationer.

HORESTA Natteliv har i den forbindelse stillet forslag om en styrkelse af politiets indsats på restaurationsområdet, således at der etableres en specialiseret politienhed i København, der skal have til opgave at føre tilsyn med restaurationsmiljøet, og således at der tilføres flere ressourcer til de dele af Københavns Politi, der i forvejen beskæftiger sig med restaurationsmiljøet.

Justitsministeriets har den anledning indhentet en udtalelse fra Politidirektøren i København, der har oplyst følgende:

”Københavns Politi har i mange år haft en særlig enhed, der har til opgave at føre kontrol med nattelivet i København.

Tidligere var denne styrke udskilt i en særlig enhed – Bevillingsafdelingen – der havde en kontrolenhed på ca. 24 polititjenestemænd, som havde til opgave at arbejde med kontrol af udskænkingsstederne i Københavns kommune og ikke mindst i nattelivet i København.

I begyndelsen af 2001 blev bevillingsafdelingen – og hermed den specialiserede styrke – slået sammen med narkotikaafdelingen og uropatruljen i en ny afdeling – Narkotika- og Bevillingsafdelingen.

Formålet med denne sammenlægning var et ønske om, at man ét sted i Københavns Politi havde overblik over misbrugsområdet i form af narkotika, spiritus, dopingmidler og salg af ”illegal” medicin, dels at man fra ét sted i Københavns Politi arbejdede i såvel gade- som restaurationsmiljøet, herunder i nattelivet. Eksempelvis var det tidligere uhensigtsmæssigt, at bevillingspolitiet kontrollerede et diskotek i relation til bevillingsmæssige forhold, hvorefter samme diskotek kort efter kunne blive kontrolleret i forbindelse med brug og salg af narkotika.

I Narkotika- og Bevillingsafdelingen er der i dag ansat ca. 100 polititjenestemænd. Af disse polititjenestemænd er der hele tiden ca. 30 placeret i afdelingens operative sektion. Personalet i denne sektion har til opgave at bekæmpe narkotika på gadeplan og lave kontrol i nattelivet i København.

Københavns Politi har således en forholdsvis stor specialstyrke, der har et særligt indblik i nattelivet i København og erfaring med de problemområder og opgaver dette arbejde medfører.

Københavns Politi har ikke umiddelbart planer om at forøge denne specialstyrke, men har dog på baggrund af møder med brancheforeningen HORESTA og med talsmændene for dørmændene intensiveret tilsynet med nattelivet yderligere, idet politistationerne i København nu også udfører tilsyn med restaurationslivet i det almindelige patruljemønster.

I et samarbejde med – og koordineret af Narkotika- og Bevillingsafdelingen – er der således på hver politistation udpeget en operativ leder, som har ansvaret for, at stationernes patruljetilsyn udføres, ligesom det er aftalt, at dette patruljetilsyn i særlig grad skal være rettet mod de problemer og den uro, som opstår i forbindelse med adgangskontrol til de mest populære steder.

Københavns Politi er af den opfattelse, at disse tiltag er dækkende for den opgave, der skal løses, hvilket netop også er tilkendegivet på et møde med brancheforeningen Horesta, som ikke under mødet udtalte sig imod denne løsning. Københavns Politi tilkendegav samtidig, at man nøje og løbende vil vurdere situationen, så borgerne kan færdes trygt i det københavnske natteliv.”

Som et led i forslaget om en styrket politiindsats har HORESTA natteliv endvidere foreslået, at der bl.a. gives mulighed for, at restaurationsvirksomheder gennem brugerbetaling kan få bistand fra politiet til patruljering i restaurationsvirksomhederne.

Justitsministeriet kan i den anledning oplyse, at ministeriet flere gange tidligere har besvaret spørgsmål fra Folketinget om indførelse af en form for brugerbetaling i forbindelse med politiets opgaver.

I Justitsministeriets besvarelse af 12. september 2002 af spørgsmål nr. 327 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 285), der drejede sig om brugerbetaling i forbindelse med sportsarrangementer, gengav Justitsministeriet en udtalelse fra Rigspolitichefen, der oplyste følgende:

”Politiet har i medfør af bestemmelsen i retsplejelovens § 108 [i dag lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed] en almindelig forpligtigelse til at sikre ro og orden på offentligt tilgængeligt område. Politiet har efter den nævnte bestemmelse også en pligt til at opretholde ro og orden ved afviklingen af forskellige arter af sportsarrangementer. Denne opgave vil typisk blive løst i samarbejde med arrangørerne af et sportsarrangement.

Rigspolitichefen finder det af principielle grunde betænkeligt at pålægge brugerne af politiets kerneydelser en art medfinansiering af opgaveløsningen. En eventuel indførelse af brugerbetaling for politimæssig tilstedeværelse ved sportsarrangementer vil i øvrigt give anledning til en række afgrænsningsproblemer i forhold til den mangfoldighed af sportsarrangementer, som afholdes her i landet. Der er også grund til at nævne, at en eventuel indførelse af brugerbetaling på dette område kan få den uheldige konsekvens, at politiet ikke – som følge af arrangørernes økonomiske overvejelser – hverken vil blive involveret i tilrettelæggelsen eller i afviklingen af et konkret sportsarrangement. Det nødvendige samarbejde mellem arrangørerne af et sportsarrangement og politiet kunne således blive vanskeliggjort, hvis arrangørerne skulle inddrage økonomiske overvejelser som en parameter for intensiviteten af samarbejdet.”

I Justitsministeriets besvarelse af 9. januar 1998 af spørgsmål nr. S 44 fra daværende medlem af Folketinget Mariann Fischer Boel, der ligeledes drejede sig om brugerbetaling i forbindelse med politiets opgaver omkring sportsarrangementer, gengav Justitsministeriet bl.a. en udtalelse fra Politimesteren i Aalborg, der bl.a. indeholdt følgende:

”(…) at jeg generelt finder det betænkeligt at indføre brugerbetaling i forbindelse med politiets virksomhed. Såfremt man indførte brugerbetaling i forbindelse med f.eks. større sportsarrangementer, ville der kunne være andre områder, hvor spørgsmålet om brugerbetaling kunne komme på tale, fx større foreningsarrangementer, byfester, optog, motor- eller cykelløb ect. Beslutningen om arrangementets afholdelse, også set fra arrangørernes side, kunne derfor afhænge af de økonomiske muligheder for at kunne betale for politiets indsats. Det vil være at foretrække, at der er bedst mulige vilkår for, at politiet kan stille vilkår for arrangementets afvikling, antal af kontrollører, adgangskontrol, sted, rute, færdselsregulering, udskænkning af spiritus, tidspunkt for ind- og udslusning af tilskuere, tidspunkt for ophør af arrangement ect.

Spørgsmålet om politiets indsats og tilstedeværelse bør alene afgøres ud fra en politimæssig vurdering af behovet i relation til retsplejelovens § 108 [i dag politiloven].”

I en udtalelse fra Politimesterforeningen, der var indhentet til brug for besvarelsen af samme spørgsmål, tilkendegav foreningen, at man var enig i de synspunkter, som Politimesteren i Aalborg havde givet udtryk for.

Justitsministeriet anførte i besvarelsen af 9. januar 1998 af spørgsmål nr. S 44, at ministeriet var enig i de synspunkter og betænkeligheder omkring indførelse af brugerbetaling, som Rigspolitichefen, Politimesterforeningen og Politimesteren i Aalborg havde givet udtryk for, og at ministeriet ikke fandt, at det i relation til politiets indsats omkring sportsarrangementer burde overvejes at indføre brugerbetaling.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at de samme betænkeligheder gør sig gældende i forbindelse med forslaget om, at restaurationsvirksomheder gennem brugerbetaling skulle kunne få bistand fra politiet til patruljering i restaurationsvirksomhederne.

Justitsministeriet finder derfor, at der heller ikke på dette område er anledning til at overveje at indføre en form brugerbetaling.

2. En række af HORESTA Nattelivs forslag retter sig mod politiets mulighed for efter restaurationsloven at forbyde en person at opholde sig som gæst i bestemte restaurationsvirksomheder.

HORESTA Natteliv har således bl.a. foreslået, at et sådanne forbud skal kunne gælde for samtlige restaurationsvirksomheder i en kommune eller i en nærmere angiven del af en by, ligesom HORESTA Natteliv har foreslået straffen for overtrædelse af forbud skærpet, således at overtrædelser i gentagelsestilfælde skal kunne medføre fængselsstraf.

Justitsministeriet kan i den anledning oplyse, at politiet efter restaurationslovens § 31, stk. 2, kan forbyde en person, der i forbindelse med restaurationsbesøg har begået en strafbar handling, at opholde sig som gæst i bestemte virksomheder. Forbud meddeles for så vidt det af hensyn til lovlighed, sædelighed, ædruelighed eller opretholdelse af ro og orden må anses for nødvendigt. Afgørelsen træffes på grundlag af en konkret vurdering af de oplysninger, der indgår i sagen.

Efter praksis forudsætter meddelelse af et forbud ikke, at der skal være begået flere strafbare handlinger i forbindelse med restaurationsbesøg, og der er ligeledes efter praksis ikke grundlag for at antage, at det strafbare forhold nødvendigvis skal være begået i den eller de restaurationer, som forbuddet vedrører, eller at forholdet skal være fastslået ved dom.

Der er således efter praksis mulighed for at udstrække et restaurationsforbud til at gælde for flere restaurationer end den, hvor det strafbare forhold, der ligger til grund for forbuddet, er begået.

Dette vil f.eks. være tilfældet, hvor de af forbuddet omfattede restaurationer er beliggende på en sådan måde, at de må anses for at udgøre et samlet restaurationsområde. I sådanne tilfælde kan restaurationsforbuddet efter en konkret vurdering udstrækkes til at omfatte samtlige restaurationer i området.

Om forslaget til en skærpelse af straffen for overtrædelse af restaurationsforbud kan Justitsministeriet oplyse, at Rigsadvokaten for tiden er ved at revidere bødekatologet med henblik på en generel forhøjelse af bødeniveauet bl.a. for sådanne overtrædelser.

Rigsadvokaten har i den forbindelse over for Justitsministeriet oplyst, at Rigsadvokaten forventer at udsende det reviderede bødekatolog inden udgangen af i år.

HORESTA Natteliv har endvidere stillet forslag om, at personer, der er meddelt et restaurationsforbud, registreres i et særligt register, som restaurationsvirksomhederne skal have adgang til.

HORESTA Natteliv har i den forbindelse peget på, at restaurationsvirksomhederne herved vil få mulighed for at sikre sig, at personer med restaurationsforbud ikke får adgang til restauranter omfattet af et forbud.

Efter Justitsministeriets opfattelse rejser dette forslag umiddelbart en række betænkeligheder, da forslaget bl.a. vil indebære, at der videregives oplysninger om strafbare forhold til private.

Hvis en restaurationsvirksomhed gennem et register kan få oplysning om, hvorvidt en person er meddelt et restaurationsforbud, vil restaurationsvirksomheden således samtidig få oplysning om, at den pågældende har begået et strafbart forhold i forbindelse med restaurationsbesøg, da dette som nævnt er en af betingelserne for at blive meddelt et sådan forbud.

Justitsministeriet vil imidlertid bede Rigspolitichefen, Politidirektøren i København og Politimesterforeningen om – sammen med HORESTA Natteliv – nærmere at overveje, hvorledes restaurationsvirksomhederne sikres en bedre mulighed for at identificere personer, der er blevet meddelt et restaurationsforbud.

3. HORESTA Natteliv har endvidere foreslået våbenloven ændret, således at der indføres et forbud mod at bære kniv i restaurationsvirksomheder, medmindre kniven bæres som et led i ansættelsen, og således at straffen for overtrædelse af våbenloven skærpes, herunder for overtrædelse af et sådan knivforbud.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen vedrørende dette forslag indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten og Foreningen af Politimestre i Danmark.

Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”Et generelt forbud mod at bære kniv på offentligt tilgængelige steder blev foreslået i lovforslaget til lov nr. 217 af 31. marts 2004 om ændring af våbenloven, men vandt ikke tilslutning i Folketinget.

Lovforslaget byggede til dels på anbefalinger, der var fremsat i en redegørelse udarbejdet efter anmodning fra Justitsministeriet af Rigsadvokaten sammen med Politimesterforeningen og Politidirektøren i København. I denne redegørelse fra september 2003, der er optrykt som bilag til lovforslaget, var i afsnit 4.1. anført følgende om et forbud mod at besidde lommeknive bl.a. i restaurationsmiljøet:

”Vi har også overvejet, om man i stedet (for et helt generelt forbud mod at besidde lommeknive på offentlige steder – indsat her) kunne begrænse besiddelsen af foldeknive, sådan at kniven ikke må medbringes på steder, hvor der erfaringsmæssigt kan opstå slagsmål m.v. med fare for, at kniven kommer til anvendelse, f.eks. på værtshuse, i diskoteker og på restauranter, på gader og veje i byen om aftenen, ved festarrangementer og ved friluftskoncerter m.v., hvor der normalt ikke er nogen rimelig grund til at bære en foldekniv.

Ved denne model forudsættes bestemmelsen i § 4, stk. 1, 1. pkt., bevaret i den nugældende affattelse, mens bestemmelsen i § 4, stk. 1, 2. pkt., om foldeknive ændres.

Dette kunne f.eks. ske ved at formulere våbenlovens § 4, stk. 1, 2. pkt. således, at forbudet i stk. 1 ikke omfatter foldeknive med en klinge på højst 7 cm, der bæres i forbindelse med friluftsliv eller lignende eller med formål som nævnt i § 4, stk. 1, 1. pkt., dvs. i tilfælde hvor besiddelsen efter besidderens behov og omstændighederne må anses for velbegrundet.

En sådan bestemmelse vil medføre, at der ikke længere vil være mulighed for permanent at bære en mindre lommekniv i lommen eller tasken, sådan som det i dag formentlig er en vane for en større persongruppe, men kniven kan stadig medbringes i en række af de situationer, hvor der er et praktisk og fornuftigt behov for at anvende kniven.

Bestemmelsen vil dog kunne ramme i tilfælde, som ikke forekommer strafværdige, f.eks. hvor personer, der kommer fra en skovtur ved en forglemmelse medbringer kniven ved et umiddelbart efterfølgende besøg f.eks. på et værtshus eller ved en udendørskoncert.

Der kan endvidere opstå tvivl om afgrænsningen af reglen. På den anden side er også den nugældende regel i § 4, stk. 1, 1. pkt., der anvender begrebet ”andet lignende anerkendelsesværdigt formål” ikke helt klar i sit

anvendelsesområde, uden at dette dog har givet anledning til væsentlig tvivl i forbindelse med håndhævelse af bestemmelsen.

Der er således flere ulemper ved en ordning som den skitserede. Omvendt er den mindre vidtgående end et generelt forbud og tilgodeser til en vis grad behovet for at kunne medbringe lommekniv i en række almindelige dagligdags situationer.”

Endvidere bemærkes i redegørelsen:

”Sammenfattende er der – som beskrevet ovenfor – forskellige muligheder for at begrænse besiddelse af foldeknive på offentlige steder, ligesom der til en vis grad er mulighed for at kombinere flere ordninger. Spørgsmålet om, hvilke ændringer af bestemmelsen i våbenlovens § 4, stk. 1, 2. pkt., der eventuelt bør gennemføres, er efter vores opfattelse af retspolitisk karakter, men vi foretrækker en ordning, der er let at forstå for borgerne, og som er enkel at håndhæve for politiet.”

Som det fremgår heraf, tog rigsadvokaturen ikke endeligt stilling til de enkelte muligheder for at begrænse besiddelsen af knive på offentlige steder. Samtidig fandt jeg dog, at det ville være muligt at gennemføre en ordning med et forbud mod knive i bl.a. restaurationsmiljøet, og dette er fortsat min opfattelse.

I punkt 6 i henvendelsen fra HTS foreslås en skærpelse af straffen for overtrædelse af forbudet i våbenlovens § 4, stk. 1, mod at bære kniv på offentligt tilgængelige steder.

Ved den ovennævnte lov nr. 217 af 31. marts 2004 om ændring af våbenloven blev der gennemført skærpelser af straffen for ulovlig besiddelse af kniv.

Bæres en kniv, der er omfattet af våbenbekendtgørelsens § 14 (f.eks. springknive, enhåndsbetjente foldeknive, butterflyknive mv.), på et offentligt tilgængeligt sted eller et andet sted, der er omfattet af våbenlovens § 4, stk. 1, er udgangspunktet en bøde på 5.000 kr. I andengangstilfælde nedlægges påstand om en kortere frihedsstraf.

Er der tale om en overtrædelse af § 4, stk. 1, med hensyn til en kniv, der ikke er omfattet af § 14 i våbenbekendtgørelsen, er udgangspunktet for straffen i førstegangstilfælde en bøde på 3.000 kr., men også i disse tilfælde nedlægges i andengangstilfælde påstand om en kortere varende frihedsstraf.

Under hensyn til den skærpelse af straffen, der blev gennemført ved lovændringen i 2004, finder jeg ikke, at der allerede på nuværende tidspunkt er behov for at overveje yderligere forhøjelser af straffene.”

Politimesterforeningen har i deres udtalelse henholdt sig følgende udtalelse fra foreningen, der er gengivet i Justitsministeriets besvarelse af 1. februar 2006 nr. 150 og 151 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Det er foreningens vurdering, at de stramninger af våbenloven, der blev indført ved lov nr. 217 af 31. marts 2004 og lov nr. 555 af 24. juni 2005, har haft den tilsigtede effekt. Foreningen er dog ikke i besiddelse af materiale, der kan godtgøre dette. Eksempelvis vil antallet af sager om overtrædelse af våbenloven til en vis grad være afhængig af politiets indsats på området, og denne er ikke nærmere registreret. For så vidt angår antallet af knivoverfald er det foreningens vurdering, at udviklingen på området generelt ikke påkalder sig særlig bekymring, men foreningen er ikke i besiddelse af materiale, der kan godtgøre dette.

Foreningen henviser til den redegørelse for strafudmålingsprincipperne, der er indeholdt i Rigsadvokatens meddelelse nr. 6/2005. Det fremgår bl.a. heraf, at det allerede nu tillægges skærpene betydning, at et forbudt våben medbringes på offentligt tilgængelige steder, herunder i uddannelsesinstitutioner m.v. Det er foreningens vurdering, at de nugældende strafpositioner er hensigtsmæssigt afbalanceret.”

Politimesterforeningen har herudover oplyst følgende:

”I den nu foreliggende henvendelse foreslår HORESTA Natteliv bl.a. indførelse af et totalt forbud mod at bære kniv i restaurationsvirksomheder, medmindre det sker som led i ansættelsen, ligesom HORESTA Natteliv foreslår strafskærpelse for overtrædelse af forbudet mod at bære kniv.

Politimesterforeningen kan fortsat henholde sig til foreningens ovennævnte udtalelse og kan i øvrigt tiltræde Rigsadvokatens udtalelse.”

Justitsministeriet kan henholde sig til det af Rigsadvokaten og Foreningen af Politimestre i Danmark anførte og finder på den baggrund ikke grundlag for på nuværende tidspunkt at gennemføre yderligere skærpelser af våbenlovens knivforbud.

Justitsministeriet overvejer dog for tiden behovet for andre initiativer på knivområdet – og i givet fald hvilke initiativer, der skal i værksættes. Overvejelserne forventes afsluttet efter sommerferien.

4. HORESTA Natteliv har endvidere foreslået, at straffen for vold mod dørmænd skærpes ikke alene i tilfælde, hvor voldsudøvelsen sker i forbindelse med dørmændens virke som dørmænd, men ligeledes i tilfælde, hvor voldsudøvelsen sker uden for arbejdstiden, f.eks. som en hævnaktion mod dørmænd i dennes nærområde.

Som anført af HORESTA Natteliv følger det af straffelovens § 247, stk. 2, at straffen for overtrædelse af straffelovens §§ 244-246 kan forhøjes med indtil det halve, når volden er begået over for en person, der efter karakteren af sit arbejde er særlig udsat for vold. Straffelovens § 247, stk. 2, der blev indføjet i straffeloven ved lov nr. 366 af 18. maj 1994 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og offererstatningsloven, finder ligeledes anvendelse på vold begået over for dør-

mænd, jf. herved Østre Landsrets dom af 26. februar 2001 i S-0048-01 (optrykt i UfR.2001.1206 Ø).

Der er således allerede i dag efter straffelovens § 247, stk. 2, mulighed for at forhøje straffen for vold mod en dørmænd med indtil det halve i forhold til f.eks. straffen for vold begået mod en værtshusgæst. Bestemmelsen finder anvendelse, hvis volden er begået i forbindelse med den relevante erhvervssituation, jf. Vagn Greve m.fl., Kommenteret straffelov, speciel del (8. udgave, 2005), side 337.

Justitsministeriet er mest tilbøjelig til at mene, at bestemmelsen efter omstændighederne også vil kunne anvendes, hvis f.eks. en dørmænd i umiddelbar forlængelse af arbejdstids ophør bliver udsat for vold, der har en nær sammenhæng med vedkommendes erhverv som dørmænd.

I tilfælde, hvor vold mod en dørmænd begået uden for dennes arbejdstid ikke er omfattet af straffelovens § 247, stk. 2, kan det efter Justitsministeriets opfattelse alligevel – på grundlag af bl.a. den almindelige bestemmelse i straffelovens § 81 om skærpende omstændigheder – føre til en skærpelse af straffen, såfremt volden har tilknytning til dørmændens erhverv. Det gælder f.eks., hvis der er tale om planlagt vold over for vedkommende, jf. herved straffelovens § 81, nr. 3, hvorefter det er en skærpende omstændighed, at gerningen er særligt planlagt.

På den baggrund er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke behov for yderligere at styrke den strafferetlige beskyttelse af dørmænd.

5. HORESTA Natteliv har endelig foreslået, at muligheden for at foretage tv-overvågning, herunder tv-overvågning med optagelse af lyd, af arealet foran en restaurationsvirksomhed (køområdet m.v.) forbedres.

Justitsministeriet kan oplyse, at tv-overvågningsloven indeholder et generelt forbud mod, at private foretager tv-overvågning på områder, der benyttes til almindelig færdsel. Forbudet gælder dog bl.a. ikke ved tv-overvågning af egne indgange, facader m.v., hvis der ikke sker optagelse af billeder på videobånd. Private er ej heller afskåret fra at foretage tv-overvågning af f.eks. egne lokaler. Der skal imidlertid ved en sådan tv-overvågning ved skiltning eller på anden tydelig måde gives oplysning herom, når der er tale om steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser.

Udvalget om tv-overvågning, der blev nedsat i efteråret 2004, overvejer i øjeblikket bl.a. spørgsmålet om en eventuel udvidelse af privates adgang til at foretage tv-overvågning, og i givet fald hvilke rammer der bør gælde for en sådan udvidelse.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør eventuelle lovgivningsmæssige tiltag på tv-overvågningsområdet afvente tv-overvågningsudvalgets betænkning, der forventes afgivet i løbet af efteråret 2006.